

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: MAY – 2025
FIRST SEMESTER

Subject: Women and Law (SOCMJE-102)

Date: 26/05/2025

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

- 1) Elaborate on the fundamental rights guaranteed by the Indian constitution that are particularly relevant to women?
- 2) Describe the provision of section 304B of the IPC, commonly known as the dowry death provision. Discuss the legal implications and the burden of proof in cases related to dowry deaths.
- 3) What are the different measures and support system are in place to address and prevent domestic violence in various regions.
- 4) How does gender discrimination and rigid cultural norms play a role in justifying or perpetuating honour killings?
- 5) How do changing economic and educational factors impact the prevalence of dowry practices?
- 6) How did legal reforms and social movements contribute to the abolition of sati in India?

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

- 1) How did the status of women in ancient India compare to their position in modern issues.
- 2) What accommodations and facilities are mandated by labor laws to ensure a safe and conducive work environment for women?
- 3) Elaborate on the powers and functions vested in the national commission for women by the relevant statutes.
- 4) How does the PNDT act address the issues of sex-selective abortions and female feticides?
- 5) Discuss the historical context and the constitutional provisions related to the uniform civil code debate in India.
- 6) How do labor law address issues such as equal pay working hours and maternity benefits for women employees?

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) भारतीय राज्यघटनेने दिलेले मूलभूत हक्क विशेषतः स्त्रियांसाठी समर्पक आहेत, त्याविषयी विस्तृतपणे सांगा ?
- २) IPC च्या कलम ३०४B च्या तरतुदीचे वर्णन करा, ज्याला सामान्यतः हुंडा मृत्यूची तरतूद म्हणून ओळखले जाते. हुंडाबळी मृत्यूशी संबंधित प्रकरणांमध्ये कायदेशीर परिणाम आणि पुराव्याचे ओझे यावर चर्चा करा.
- ३) विविध क्षेत्रांमध्ये घरगुती हिंसाचाराला संबोधित करण्यासाठी आणि रोखण्यासाठी विविध उपाययोजना आणि समर्थन यंत्रणा काय आहेत.
- ४) लिंगभेद आणि कठोर सांस्कृतिक मानदंड ऑनर किलिंगचे समर्थन करण्यात किंवा कायम ठेवण्यात कशी भूमिका बजावतात ?
- ५) बदलत्या आर्थिक आणि शैक्षणिक घटकांचा हुंडा पद्धतीच्या प्रसारावर कसा परिणाम होतो ?
- ६) कायदेशीर सुधारणा आणि सामाजिक चळवळींनी भारतात सती प्रथा रद्द करण्यात कसा हातभार लावला ?

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा.

(४०)

- १) प्राचीन भारतातील स्त्रियांच्या स्थितीची आधुनिक समस्यांशी तुलना कशी होते.
 - २) महिलांसाठी सुरक्षित आणि अनुकूल कामाचे वातावरण सुनिश्चित करण्यासाठी कामगार कायदांद्वारे कोणती सोय आणि सुविधा अनिवार्य आहेत?
 - ३) संबंधित कायदांद्वारे महिलांसाठी राष्ट्रीय आयोगामध्ये निहित अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.
 - ४) PNDT कायदा लिंग-निवडक गर्भपात आणि स्त्री भ्रूणहत्या या समस्यांचे निराकरण कसे करतो?
 - ५) भारतातील समान नागरी संहिता वादाशी संबंधित ऐतिहासिक संदर्भ आणि घटनात्मक तरतुदींची चर्चा करा?
 - ६) कामगार कायदा महिला कर्मचाऱ्यांसाठी समान वेतन कामाचे तास आणि मातृत्व लाभ यासारख्या समस्यांचे निराकरण कसे करतात?
-